

Uuring: kolmandik noortest isadest tunnevad, et pere kannatab nende töö tõttu

13.11.2021

Veerand viimase aasta jooksul töötanud isadest on tundnud, et pere kannatab nende töö tõttu, kõige sagedamini alla 6-aastaste laste isad (36%), selgus isadepäeva eel läbi viidud arvamusküsitlusest. Kolme neljandiku meeste arvates on isaks olemine mehe elus kõige tähtsam roll. Oma isaga on heades või pigem heades suhetes 72 protsenti meestest. Lisaks isadust puudutavale küsiti ka mehe rolli kohta perekonnas ning hinnangut paarisuhtele.

Pere Sihtkapital koostöös uuringufirmaga Norstat viis oktoobrikuus läbi kaht tuhandet Eesti meest hõlmanud arvamusuuringu, mis näitas, et kolme neljandiku meeste arvates on isaks olemine mehe elus kõige tähtsam roll. Sarnase tulemuse andis tänavu emadepäeva eel läbi viidud uuring ka naiste ja emarolli kohta. Seega mõistavad nii mehed kui naised vanemarolli suurt tähtsust.

Ootuspäraselt peavad lapsevanemaks olevad mehed ja naised isadust ja emadust märksa olulisemaks kui need, kel lapsi ei ole. Väitega, et isaks olemine on mehe elus kõige tähtsam roll, nõustus pigem või täiesti 83 protsenti isadest, kuid ainult 58 protsenti lasteta meestest. Sarnaseid erinevusi näitas ka naiste küsitlus. Mehed olid naistega ühel nõul ka selles, et Eestis on hea lapsi kasvatada – nii leidis 83 protsenti isadest ja 86 protsenti emadest.

Kui üldiselt peetakse raskusi töö- ja pereelu ühitamisel rohkem naiste probleemiks, siis küsitlusest selgus, et seda kogevad sama palju ka mehed. Viimase aasta jooksul töötanud isadest 25 protsenti oli tundnud, et pere kannatab nende töö tõttu, emadest aga 23 protsenti. Kõige sagedamini tundsid seda 0-6-aastaste laste isad (36%), vähem aga 7-14-aastaste (27%) ja 15-19-aastaste laste isad (26%). Naiste puhul kannatab pere töö pärast kõige sagedamini 0-6-aastaste (32%) ning 7-14-aastaste (34%) laste emadel ja vähem 15-19-aastaste puhul (24,6%). Lapsevanemate osakaal, kes tunnevad, et pere töö tõttu kannatab, väheneb laste kasvades enam kui kolmandikult viiendikule, kuid isadel kiiremini kui emadel.

Selgus, et ka töö kannatab pere tõttu, kuid oluliselt harvem kui pere töö tõttu. Viimase aasta jooksul töötanud isadest 12 protsenti leidis, et töö kannatas pere tõttu. Keskmisest sagedamini tuli seda ette 0-6-aastaste laste isadel (24,5%), palju harvem aga vanemate laste puhul (11% ja vähem). Ka emade puhul kannatas töö pere tõttu rohkem just koolieelikute ehk 0-6-aastaste laste emadel (26,6%), oluliselt vähem 7-14-aastaste laste emadel (17,7%) ning 15-19-aastaste emadel väga harva (6,1%).

Kokkuvõttes võib öelda, et pere kannatab töö tõttu oluliselt sagedamini kui töö pere tõttu nii isade kui emade puhul. Ühtlasi tuleb nentida, et töö- ja pereelu ühitamise raskused on enim levinud alla 6-aastaste laste puhul ning ühtviisi sageli nii isade kui emade seas. Isade raskused töö- ja pereelu ühitamisel siiski vähenevad laste kasvades kiiremini kui emadel.

Levinud arvamuse järgi tegelevad isad lastega liiga vähe, kuid küsitlusest selgus, et lõviosa (81%) vähemalt ühe alla 18-aastase lapse isadest tegeleb enda hinnangul iga päev lastega keskmiselt vähemalt ühe tunni. Küllalt suur osa isadest tegeleb lastega koguni kolm tundi päevas ja enamgi (40%), eesti rahvusest mehed rohkem (43%) kui muust rahvusest mehed (30%). Kõige sagedamini tegelevad lastega iga päev kolm tundi või rohkem 25–34-aastased mehed (60%) ning hariduse järgi kõrgharidusega mehed (42%).

Uuringus esitati küsimus ka laste arvu kohta: „Ideaalses maailmas – kui palju lapsi sooviksite/oleksite soovinud näha enda peres kasvamas?“ Selgus, et ühte last oleks soovinud peres kasvamas näha kuus protsenti, kahte last 36, kolme last 41 ning nelja või enam last 13 protsenti meestest. Rahvuste lõikes on märkimisväärsed erinevused: kui eesti meeste puhul oli kõige enam kolme lapse soovijaid (43%), siis muust rahvusest meeste sagedasim eelistus oli kaks last (45%). Rahvuste vaheline erinevus ideaalseks peetavas laste arvus on kooskõlas erinevusega tegelikult saadud laste arvus.

Suurema pere ehk kolme ja enama lapse eelistus oli sagedasem üle 45-aastastel meestel, ületades 60 protsenti. Hariduse lõikes sooviksid ideaalsete tingimuste korral kõige sagedamini kolme või enama lapse isaks olla kõrgharidusega mehed (56%), perekonnaseisu järgi aga abielus olevad mehed (63%).

Oma isaga oli heades või pigem heades suhetes 72 protsenti meestest, samas kui emaga oli heades suhetes enda sõnul 89 protsenti meestest. Suhe isaga sõltub palju ka vanusest. Kui noorimate meeste, 18–24-aastaste puhul oli isaga heades suhetes 67 protsenti meestest, siis kõige vanemas vanuserühmas küündis see üle 80 protsendi. Suhted emaga on ühtviisi sageli head igas vanuses meeste puhul.

Küsitlus näitas ka, et valdav enamus paarisuhetest on õnnelikud – 90 protsenti meestest hindasid enda paarisuhet õnnelikuks või pigem õnnelikuks. Veidi vähem, 83 protsenti paarisuhtes olevatest meestes uskusid, et praegune paarisuhe jääb kestma kuni surmani. Usk suhte püsijäämisesse kasvas koos vanusega – kui 18–24-aastastest uskus kokkujäämisesse 60 protsenti, siis 55-aastastest ja vanematest koguni 90 protsenti või enam.

Paarisuhtes mitteolevatel meestel paluti hinnata, kas nad usuvad, et suudavad õnneliku ja kestva paarisuhte luua. Üksikutest meestest 64 protsenti arvas, et see on võimalik, kuid optimism tuleviku suhtes vähenes koos vanuse kasvamisega.

Pea kõik Eesti isad leidsid, et mehel on pereelus tähtis roll – nii arvas 96 protsenti isadest. Üsna samal määral pidasid isad tähtsaks ka naise rolli pereelus (98%). See tulemus kinnitab paarisuhte väga suurt tähtsust nii meeste kui naiste jaoks. Samas olid umbes veerand meestest siiski murelikud, kas Eestis leidub laste emaks sobivad naised piisavalt. Naised olid meeste suhtes aga veelgi kriitilisemad – koguni 39 protsenti naistest leidis, et laste isaks sobivaid mehi on Eestis liiga vähe. Tulemus on kooskõlas ka meeste suurema lastetusmääraga võrreldes naistega.

Küsitlustulemustest selgus, et Eestis on ühtviisi hea olla nii mees kui naine. Seda, et Eestis on hea olla mees, leidis 71 protsenti meestest, ning et hea on olla naine, leidis 75 protsenti naistest. Väikesest protsendimäärast erinevusest meeste kahjuks võib välja lugeda seda, et

meeste heaolule tasuks tulevikus pöörata senisest rohkem tähelepanu. Meeste puhul oli ka rohkem neid, kes ei osanud sellele küsimusele vastata. Sellega, et Eestis on hea olla mees, nõustusid kõige vähem 45–64-aastased mehed (65-68%). Naiste puhul oli kõige vähem nõustujaid 35-54-aastaste vanuserühmas (72-73%).

Isadepäevale pühendatud arvamusuuring viidi läbi osana Pere Sihtkapitali poolt algatatud rahvastikubaromeetri lühiküsitluste sarjast, mille eesmärgiks on uurida Eesti elanike arvamusi ja hoiakuid rahvastikupoliitikaga seotud küsimustes. Pere Sihtkapital kasutab küsitluste tulemusi poliitikasoovituste väljatöötamisel.

Pere Sihtkapitali nõukogu esimehe Katrin Kiiski sõnul on naiste ja emade arvamuse kõrval oluline teada ka meeste ja isade arvamust, kuna see võimaldab laste kasvatamisega seonduvale ühiskonnas laiemat kõlapinda leida. „Perekonnale ja lastele pööratakse päevapoliitikas võrdlemisi vähe tähelepanu, kuna seda peetakse n-ö pehmeks teemaks. Tegelikult mõjutab peredega seonduv väga otseselt kogu ühiskonda. Küsitluse tulemused kinnitavad, et lapsed ja pere on tähtsad ka meeste, mitte ainult naiste jaoks. Meeste isarolli väärtustamine ning laste kasvatamiseks paremate võimaluste loomine toetab seega peresid, sündimust ning Eesti rahva kestmist,“ rääkis Kiisk ning lisas, et isadepäeval peaks keskendumata tublide isade tunnustamisele ning negatiivse kõrvale jätma. „Isadepäeval on oluline tänada ja tunnustada kõiki tublisid Eesti isasid, keda on valdav enamus, nagu näitas ka uuring. Isad vajavad tunnustust täpselt samuti nagu emadki. Probleemide arutamine jäägu teisteks päevadeks,“ rääkis Kiisk.

Küsitluse projektijuht Hillar Peterseni sõnul on isade ja vanaisade arvamuse ning hoiakute kaardistamine oluline ja nende poolt tajutud probleemid vajavad ühiskonna tähelepanu: „Isadepäeval tasub mõelda, mida saaks lastega perede, nii isade kui emade heaks senisest paremaks muuta.“ Tema sõnul sõltub isade hoolest, armastusest ja pühendumusest oma lastele ja perele paljuski see, kas ja kui palju lapsi soovivad naised saada. „Mida tublimad on Eesti mehed isarollis ja mida enam väärtustavad perekonda, seda rohkem saab olema ka eesti rahval järelkasvu. Kuigi levinud arvamuse kohaselt tegelevad isad lastega vähe, selgus, et lõviosa mehi tegeleb igapäevaselt lastega keskmiselt vähemalt ühe tunni, küllalt paljud kolm tundi ja enamgi. Samuti on positiivne, et meeste arvates on Eestis üldiselt hea lapsi kasvatada ning et soodsates tingimustes võiks neid peredes rohkemgi olla,“ rääkis Petersen.

Rahvastikubaromeetri küsitluse tellis Pere Sihtkapital SA, läbiviijaks oli uuringufirma Norstat. Küsitlus põhines üle-eestisel esinduslikul juhuvalimil ning viidi läbi oktoobrikuus eesti- ja venekeelse internetiküsitlusena. Vastused saadi kokku kahelt tuhandelt 18-aastaselt ja vanemalt meessoost Eesti elanikult. Sarnane uuring naiste kohta viidi läbi tänavu aprillis. Küsitlustulemuste kokkuvõte on kättesaadav [Pere Sihtkapitali kodulehel](#).